

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Zlati časi opozicije.

Ni lepših časov za opozicijo pri nas kot tedaj, kadar je skupščini predložen proračun. Kajti tedaj so odprte vse zahtevnice za opozicionalno govorjenje in tedaj morejo vse opozicionalne stranke kar tekmovali med seboj, katera je bolj vnetja za davkoplačevalce in katera bi prav sigurno sestavila boljši proračun od vlade. Zlasti lepa prilika za tako samodopadljivo priporočanje pa ima opozicija takrat, kadar treba proračun zaradi štednje reducirati in kadar ne več fiktiven proračun odkriva vse napake našega državnega gospodarstva.

V tej lepi situaciji je sedanja opozicija in tako jo slišimo dan na dan, kako zabavlja čez previsoke davke, a obenem v isti sapi zahteva od države večje izdatke in ogorčeno zavrača vse redukcije.

Pa naša opozicija je še v mnogo bolj ugodnem položaju. V finančnem zakonu se govori tudi o redukcijah univerz in tu je zopet mnogo lepe prilike za navdušeno besedo in za cenen dokaz o svoji visoki ljubezni zlasti do slovenskega vseučilišča.

A ni še konec vseh dobrot za opozicijo. Govori se tudi o začasni ukinitvi stalnosti sodnikov, o novem in bolj strogem skupščinskem poslovniku, o nedelavnosti skupščine in o neodpravi preštevilnih ministrstev, da o vsej drugi vsakodnevni hrani opozicije niti ne govorimo. V resnici, izjemno sijajna prilika, da pokaže opozicija svojo nepomirljivo skrb za ljudski blaginjo in da z ogorčenjem zavrne naravnost neverjetno preziranje ljudskih potreb s strani vlade.

Krasna in občudovanja vredna je skrb opozicije, ali vseeno ima opozicija le malo upanja, da bo ta njena skrb užgala volivce. Stvar je namreč v tem, da je vsa ta naša opozicija že enkrat bila na vladi, da je vsa ta naša opozicija že sodelovala pri sestavi proračunov in vendar smo imeli preje še slabše proračune od sedanjega in morali ravno tako zavračati nekulturene apetite na redukcijo ljubljanske univerze ko sedaj. K sreči nismo več v dobi, ko je zaleglo samo pripovedovanje, temveč smo prišli vsaj v začetke one dobe, ko je treba svoje besede z dejanji podkrepiti. Tega pa vsa naša opozicija ne zmore in to smo videli sedaj jasno.

Ni še razložil finančni minister svojega proračuna, že je bil označen njegov proračun kot slab. Sedaj pa, ko je dr. Marković povedal, kako je z njegovim proračunom, je stvarna kritika opozicije izostala. Še od nobene strani nismo slišali, kako bi bilo mogoče proračun znižati, da ne bi bile škodljive redukcije in da bi bilo vsem dejanskim državnim potrebam zadoščeno. Je sicer res, da ima proračun to osnovno napako, da ni zgrajen na temelju popolne davčne enakopravnosti. Ali naj kdo pove, kako je v sedanjih razmerah mogoče to nakrat in brez katastrofe izvesti. Če kdo vzbuja med prečani iluzije o tej stvari, potem so te še vedno le iluzije.

In redukcija univerz. Da je redukcija na beograjski univerzi potrebna, je gotovo. Da je na ljubljanski treba medicinsko fakulteto še razširiti, je tudi gotovo. Ampak vsega tega ne dosežemo, če bo vprašanje univerze postalo vprašanje, ki se ga strankarsko izkorišča. Uspeh za slovensko univerzo je mogoč le v solidarnosti slovenskega naroda. Sedaj pa pogledajte, kako razume to solidarnost esdeesarska celjska »Nova doba«, da si morajo z njenim Pokrštovim člankom vsi nasprotniki ljubljanske univerze naravnost obližniti prste. In še nekaj! Absolutno ne gre, da nekateri slovenski inteligenti — in teh ni tako malo — samo

Skupščina soglasno za Marinkovićevo politiko.

MARINKOVIČEV EKSPOZE.

Beograd, 23. novembra. Današnja seja se je pričela ob 11. Zanimanje za sejo je bilo veliko. Takoj po otvoritvi seje je dobil besedo Marinković in odgovarjal na Pribičevićovo interpelacijo.

Med drugim je Marinković izjavil: V zunanji politiki se niso izvršile nobene izpremembe. Hočemo, da se varuje mir in stanje, ustvarjeno z mirovnimi pogodbami ter paktom Zveze narodov ter da se s srčnimi odnosi z balkanskimi državami ustvariti temelj za novo sodelovanje. V tem smislu se je trudila vlada in ta politika je odgovarjala interesom Evrope in civiliziranega sveta.

Kot svojo prvo dolžnost sem smatral okrepitev Male antante in konference v Jachymovu in Ženevi so njeno krepkost dokazale.

Vprašanje našega šolstva v Rumuniji bo rešeno s posebnim aranžmanom.

S Francijo smo bili zavezniki tudi brez pogodb. Zato se z novo pogodbo tudi nič ne izpreminja v naših odnosih s Francijo. Pogodba ni naperjena proti nikomur in tudi ne more biti, ker ugotavlja samo to, kar že brez nje obstaja.

Če ves naš narod pogodbo pozdravlja, ima to bolj sentimentalni značaj, ne pa agresiven. Prepričan sem, da govorim v imenu vse skupščine in vsega naroda, če izrekam svoje zadovoljstvo, da je dobilo naše prijateljstvo s Francijo tudi svojo formalno politiko. (Viharno odobravanje.)

Vedno smo gledali na to, da smo tudi v dobrih odnosih z Vel. Britanijo. To nam je tudi uspelo in Vel. Britanija nam je v zadnjem času dosti pomagala.

Marinković govori nato o Italiji in pravi, da ona ne vodi proti nam nobene politike izolacije. Videlo se je to po verifikaciji konvencije o Besarabiji s strani Italije, ko se naši odnosi z Rumunijo niso niti najmanj poslabšali in tudi naši odnosi z Madjarsko so se izboljšali.

Glede Grčije je dejal Marinković, da je naše stališče, da more Grčija sprejeti atenske konvencije brez vsake nevarnosti za svojo suvereniteto.

Z Albanijo so se naši odnosi v zadnjem času dosti poboljšali.

Glede Bolgarske čakamo na razvoj, vendar pa moram izjaviti, da atentatov ne moremo trpeti.

Ko je naglasil Marinković dobre odnose z vsemi drugimi državami, je zavrnil očitke opozicije, ko da bi bil naš zunanje-političen položaj slab. Naša dokazana miroljubnost je državi povečala ugled, ne ga pa zmanjšala.

Po Marinkoviću je govoril Pribičević, ki je predvsem napadal — Korošca. Nato je bila seja prekinjena.

Popoldanska seja.

Beograd, 24. novembra. Včerajšnja popoldanska seja narodne skupščine se je začela ob 4. in pol. Galerije so bile nabito polne občinstva. V diplomatskih ložah je bila večina diplomatov. Spočetka so bili v dvorani samo poslanci iz opozicije in šele pozneje so prišli poslanci

oficijelno branijo popolnost slovenske univerze. Tako stališča slabe pozicijo univerze, zlasti še, ko že davno niso za sebnja tajnost.

In stalnost sodnikov! Kadar se vrši nova organizacija sodišč — in hvala bogu, da se vrši — mora biti stalnost začasno odpravljena. To se je zgodilo v Avstriji celo tedaj, ko je bil sprejet novi procesni red. Opozicija je menda pozabila, da demagogija še ni argemnt.

vladne večine, tako da so bile klopi polne, ko je govoril Stjepan Radić. Klopi so se izpraznile ob Trumbićevem govoru in se nato zopet napolnile ob zaključnem govoru dr. Marinkovića. Popoldnevna seja je bila zelo mirna in brez medklincev. Na koncu je prišlo do manifestacij na čast Franciji, ko je bilo na predlog samega Svetozara Pribičevića soglasno izrečeno zaupanje dr. Marinkoviću in izglasovan prehod na dnevni red. Povsod so klicali: Živela Francija!

Prvi je govoril na popoldanski seji Stjepan Radić. Govoril je o zunanji politiki bolj zabavno, ko pa kritično in resno. Vendar je večkrat s svojimi duhovitimi konstatacijami dosegel odobravanje cele dvorane in smeh. Najprej je omenjal Zedinjene države severne Amerike in naglašal, da bi ne bilo ne naše države, ne zapadne civilizacije, da ni bilo Amerike. Vpraša, kaj bi bilo v Evropi, zlasti v osrednji, ako bi bile ostale avtokracije. Naša zunanja politika pa ne skrbi dovolj za naše ljudi v Ameriki. Naša diplomatska služba ni veliko vredna. O govoru ministra zunanjih poslov pravi, da je bil obširen, a ni bil vsebinski. Kritizira našo zunanjo politiko in pravi, da se ne gleda dovolj na to, da se pred zunanjim svetom obrazloži naše zedinjenje in da se dokaže, da ne moremo biti nikakoli kolonija za kogarkoli in ne mesto za kakršnekoli druge interese in civilizacije. Mi smo svobodni in suvereni narod. (Burno odobravanje v skupščini.)

Treba bi bilo drugače urediti odnose je proti bivšim neprijateljem in enako proti sedanjim. Govori o nadah bivših in sedanjih naših neprijateljev, ki gredo na našo škodo. Radić govori o splošnem položaju na svetu, posebno se bavi z Rusijo in Ameriko, omenjajoč njiju vpliv in važnost. HSS je sedaj po koalicijski popoln gospodar hrvatskih krajev. V opoziciji nam je dobro. Radić pravi dalje, da je dr. Ninčić sklenil pogodbo z Italijo proti priključitvi Avstrije Nemčiji. Po tej pogodbi bi moral mi iti ob rami z Italijo v vojno, ako bi prišlo do priključitve. (Dr. Ninčić protestira: »Ni res!« Radić: Vi to sedaj demantirate, a ako bi govorila na štiri oči, bi to priznali!)

Radić zagovarja dobre odnose v politiki napram Nemčiji, ker je danes položaj Nemčije nasproti nam drugačen kakor je bil prej. Danes ni več Dunaja, a nemški narod je deloven in napreden narod. O Italiji in fašizmu pravi, da je to permanentna nevarnost za mir. Hrvati, Srbi, Slovenci in Bolgari so en narod. Slovanstvo velja največ z Rusijo. Naši odnosi do Nemčije, Italije, Francije ali do katerekoli druge države brez Rusije bi nas privedli v odnose kolonij napram tem velikim silam.

Nato je govoril dr. Ante Trumbić, ki omenja najprej vprašanje fakultet v Zagrebu. Ugotavlja, da so bile vse kulturne institucije, a zlasti šole na Hrvatskem ustvarjene s privlačno inicijativo, z narodnim denarjem. To, kar je ustvarila Hrvatska, nima nihče pravice rušiti, a ako vendarle ruši, dela to proti

Zlati časi so danes za opozicijo, ki zna delati in ki zna dokazati, da je vladi superiorna. Če tega ne zna dokazati, temveč kriči samo v gozd, pa se kaj kmalu izkaže, da so ti časi v resnici za opozicijo zelo črni časi, ker ne zna niti v dobi najugodnejše konjunktore dokazati svoje obstojne potrebe.

In vse kaže, da se za našo opozicijo pričenejo hudi časi.

pravu s silo. Kritizira nadalje ekspoze ministra zunanjih poslov in veli, da je obupen in da nima nič konkretnega. Ne vemo, kakšna je pogodba s Francijo. Dalje govori Trumbić o pogodbah prijateljstva med velikimi in malimi državami in poudarja, kako nas je drago stala pogodba prijateljstva z Italijo. Pogodbe o prijateljstvu velikih sil z malimi so nastale samo po vojni in so redno le v korist velikih sil. Zato je treba previdnosti.

Za Trumbićem govori socialist Pelejan, ki v svojem kratkem govoru izraža nado, da vsebuje pogodba s Francijo tudi povoljne ekonomske pogoje za našo državo.

Po Pelejanovem govoru je bil odrejen odmor petih minut, da se vladna večina sporazume o prehodu na dnevni red. Ob 7.40 se je seja nadaljevala in so bile vse klopi polne poslancev. Seji je prisostvoval tudi Velja Vukičević.

Po odmoru dobi prvo besedo dr. Vojta Marinković, ki govori zaradi prehlajenosti zelo liho. Imel je svoj zaključni govor, v katerem se je dotaknil govorov vseh poslancev. Njegov govor so poslušali zelo pazljivo. Govor je bil tudi prav zanimiv. Najprej pojasni, zakaj ni govoril podrobno o odnosih s posrednimi državami, zlasti s Češkoslovaško. Pravi, da bi mogel o tem dolgo in lepo govoriti, ali smatra, da je to odvečna sentimentalnost. Bavi se nato z ugovorom, zakaj ni govoril o priključitvi. To je važno politično vprašanje. O njem ni bilo razgovora o priključitvi s Francijo. Ne bo govoril o kombinacijah v svetovnem tisku o priliki pogodb s Francijo. Lahko samo rečem, da to ni vezano niti z enim vprašanjem. Mislim, da je to dovolj in lahko rečem, da ni bilo govora ob sklenitvi te pogodbe o kakih dogovorih ne s strani Francije in ne z naše strani.

Nato odgovarja Trumbiću, da je odveč, da se pogodba izroči nar. skupščini. O netlunskih in beograjskih konvencijah ni govoril, ker ni govoril o vprašanjih, ki niso v zvezi z interpelacijo in ki niso aktualna. Da bi se kaj krivo ne razumelo, se vrača na odnose z Italijo. Po mojih izjavah, je dejal Marinković, se je dalo sklepati, da so ti odnosi najboljši. Mislim, da je bilo v mojem odgovoru na to interpelacijo jasno rečeno, da tako ne mislim, ker potem ne bi bilo insistirati na paklu in smatram za svojo dolžnost, da ga napravim lažjo, kakor ga mi želimo. Istotako, je rečeno, da sem dejal, da so odnosi z Albanijo najboljši. Za naše odnose z Albanijo sem rekel čisto in prosto, da so diplomatskega značaja. Na opazko Svet. Pribičevića, da je o priliki spora z Albanijo trpel naš presliž, odgovarjam: Presliž je slaba stvar in se je treba izogibati politiki presliža napram našim sosedom, zlasti pa napram Albaniji. Grški in Bolgariji ni zato, da pridemo nekega dne do sodelovanja, do katerega se pa lahko pride samo na bazi ravnopravnosti. Tako sem poslopal tudi napram Bolgarski.

Končno je bil sprejet od Pribičevića predlagan dnevni red, da se sprejema izjave dr. Marinkovića z odobravanjem na znanje.

VIZUMI MED NEMČIJO IN JUGOSLAVIJO BODO PRIHODNI MESECO ODPRAVLJENI.

Berlin, 24. novembra. Po izmenjavi not nemškega ministra zunanjih poslov in jugoslovanskega poslanika v Berlinu se ukine obligatno zahtevanje viza na potnih listih med Nemčijo in Jugoslavijo od 5. decembra dalje.

Kot znano, sta konstatirala svoječasno izvedenca dr. Robida in dr. Göstl, da je Mihič slaboumen ter da za svoje dejanje ne odgovarja. To mnenje se je zdelo sodišču v nekaterih ozirih pomanjkljivo. Zato se je obrnilo sodišče na medicinsko fakulteto zagrebške univerze, da tudi ona poda svoje mnenje. Fakulteta se izrekla, da je Mihič sicer duševno bolan, da pa vendar ne tako, da bi za svoje dejanje ne bi bil odgovoren. Ker pa prof. Lapinski, ki je to mnenje podal, Mihiča ni osebno preiskal, je bila obravnava na predlog Mihičevega zagovornika v svrhu, da preiščejo obtoženca novi izvedenci, preložena.

Pri predčerašnji obravnavi sta izjavila izvedenca, profesorja ljubljanske medicinske fakultete dr. Šerko in dr. Plečnik, da je Mihič duševno abnormalen in po § 2. a k. z. za svoje dejanje ni odgovoren. Na podlagi tega izvedeniškega mnenja je državni pravdnik obtožbo umaknil, nakar je bil Mihič oproščen ter bo interniran dosmrtno v blaznici.

CELJSKA POROTA.

AVANTURIST.

Dne 21. t. m. se je obravnavala pred poroto poverbe, katere se je okrivil Evgen Kus. Obdolženec je bil računovodja in blagajnik Trboveljske prem. družbe v rudniku Huda jama pri Laškem, bil pa je tudi blagajnik bratovske skladišnice, kar mu je omogočalo, da se je lotil poverbe v velikem stilu. Ker pa je živel boljše, kakor so mu dopuščala sredstva, je zabredel v denarne težave, iz katerih si je pomagal na ta način, da je meseca februarja 1926 poveril 15.000 Din, kar je zelo spretno prikril. Videč, da se mu je prvi poskus posrečil, je započelo delo nadaljeval — način svojega življenja pa novim dohodkom primerno prilagodil. — Nek njegov kolega ga je opisal kot »hohšpalerja«, ki je ljubice bogato zakladal, se kaj rad vozil z avtom, prenočeval v najboljših hotelih in se seveda najbolj izbrano oblačil. — Medtem se je primanjkljaj večal in dasi ga je skrbno kril pri vsaki reviziji blagajne, ga je začelo skrbeti in moč je jel uživati kokain in brom, da bi se pomiril. Dne 27. julija 1927 bi moral iti v Ljubljano po denar, moč pa je vzel iz blagajne 100.000 Din in pobegnil v Celje. Tu prične odisej. Iz Celja krene z avtom v Maribor, od tu z brzim vlakom na Dunaj, nato preko Salzburga v Monakovo, kjer je ostal kakih 14 dni. Da ne bo nadaljna vožnja prevsakdanja, krene z aeroplanom v Frankfurt ob Meni, nato v Mainz in Heidelberg in s parnikom v Köln. Pa tudi Bonn ga je zanimal in ni mogel odoleti želje, da ga ne obišče in nato še Berlin; dne 25. septembra

se je pa pripeljal s parnikom na Dunaj. V nekem mestu je obiskal tudi Kitajce, kadil pri njih opij in mu je bila pri tej priliki ukradena večja vsota. Po dolgem potovanju pride vsled pomanjkanja sredstev v Ljubljano, kjer so ga aretirali in oddali v celjske zapore. V vsem skupaj je poveril 332.519 dinarjev. — Obdolženec je svojo krivdo v polni meri priznal, izgovarjal se je pa s poverbo revizijo, kar se pa ne ujema. Zaslusana sta bila tudi revizor Karol Berger in inž. Josip Kloc, ki je Kusu zaupal, pa je ta zupanje zlorabil. Porotniki so edino jim stavljeno vprašanje potrdili, nakar je bil Evgen Kus obsojen na 5 let ječe s postom vsako četrtletje in v povračilo stroškov.

PRIJATELJ ZAKLAL PRIJATELJA.

Dne 22. t. m. se je zagovarjal pred poroto Kunst radi hudodelstva uboja. Josip Kunst je še mlad fant 19 let, suhljat, doma iz Bizelskega. V nedeljo 23. oktobra 1927 so se zvečer vračali on in še dva druga iz gorice, kjer so vsi spili komaj poldrugi liter mošta; v drugi skupini, ki je šla v drug vinski hram popivati, pa je bil njegov prijatelj Anton Domitrovič. Po preteku ene ure sta se obe skupini srečali na cesti v Gornji Sušici ter domov gredo v najlepši slogi popevali. Nato se je zgodilo v temni noči, da je Josip Kunst zabodel v odsotnosti ostale skupine Antona Domitroviča, ki se je opotekal do hiše Antona Stermečkega in na pragu omagal. Šele tu so fantje opazili, kaj se je zgodilo. Skozi zevajočo rano je umorjencu uhajala sapa in ker je bilo tudi srce ranjeno, je bila pomoč izključena. Sicer je A. Stermečki hitro zapregel in odšel po zdravnika, ta je Domitroviča obvezal, ki je ob dveh ponoči že izdihnil. Obtoženec dejanje priznava, izgovarja se pa s silobranom, češ, da ga je pokojni Domitrovič s palico napadel. Med razpravo je jekal. Porotniki so vprašanje uboja potrdili, pa tudi vprašanje prekoračenja silobrana in je bil Josip Kunst radi hudodelstva uboja. Kunst s postgom vsakih 14 dni.

SUROVOST.

V nedeljo popoldne, dne 9. oktobra 1927, se je vršila v gostilni Martina Gobca v St. Janžu nad Storami domača veselica, na katero je prišlo več fantov, med drugimi Jožef Tovornik, Andrej Plank, Jožef Fidler in brata Ocvirk. Ocvirk je v enem metal svoj klobuk na tla in vpraševal, kdo to dela. Andrej Plank, ki je bil tudi znan pretepač in ki je ves čas hodil iz sobe v sobo, hoteč zaneti preprič, je dejal, da meče klobuk na tla Tovornik in mu prisilil klobuto. Tovornik mu te ni ostal dolžan, nato pa je izginil v vežo. Tu sta se srečala zopet dva nasprotnika, Fidler in Tovornik; prvi je Tovornika, da ni slednji več izzival, sunil z nožem in hrbet in

desno ramo. (Vse to se je že obravnavalo pred okrajnim sodiščem.) Medtem je gostilničar gostilno izpraznil in tako sta se srečala pred gostilno Andrej Plank in Jožef Tovornik; tu pa je Tovornik Planka, ki je stal pri hruški, treščil z vso silo s kolom po glavi, da je Plank po nekaj dnevih v celjski bolnici vsled otrpnenja možganov izdihnil. Obtoženec dejanje priznava, izgovarja se pa s silobranom, kar so pa vse priče, ki sicer niso pokojnemu Planku v prilog govorile, zanikale. Porotniki so vprašanje uboja potrdili, vprašanje silobrana pa zanikali, nakar je bil Tovornik obsojen na dve in pol leta ječe s postom in trdim ležiščem.

S tem slučajem je bilo zimsko porotno zasedanje zaključeno.

To in ono.

REVOLTA V PALAČI NOVEGA SULTANA.

Po nedavni smrti svojega očeta je zasedel v nedeljo maroški prestol njegov 20-letni sin Sidi Mohamed Hamada. Ze prvi dan je prišlo v palači novega sultana do majhne revolte.

Prvo, kar je mladi vladar storil, je bilo, da je odstavil favorita svojega očeta, doslej vsega močnega Si-a Hababa-a. Si Hababu je bil doslej minister in osebni prijatelj umrlega monarha ter njegov najupljivější svetovalec.

Si Kababu je bil rojen istega dne kot prejšnji sultan. Dasi je bil sin sluge v sultanovi palači, se je igral kot otrok dan na dan z mladim princem in poznejšim sultanom. Ko je zasedel Mulay Jussuf prestol, ga je napravil za svojega privatnega sekretarja ter ga obsopal z dokazi svoje vladarske milosti. Si Kababu je bil velik intrigant, ki je storil vse, da je prepričal, da bi si pridobil sultanovo zaupanje razven njega kdo drugi na dvoru. Napram dvornim uradnikom je bil čisto krut, suženj je traktiral s pasjim bičem. Zato je razumljivo, da ni imel razen sultana niti enega prijatelja, temveč same sovražnike. Za svoje intervencije pri sultanu se je dal dobro plačevati. Dasi njegove manipulacije sultanu niso ostale neprikrite, kljub temu mu ni mogel nihče škodovati: sultan ga je držal za vsako ceno. Ko je bil izvoljen za sultana Sidi Mohamed Hamada, so ga prošili ministri in višji uradniki, da naj Si Hababo odstrani. Sidi Mohamed Hamada je to tudi storil. Uro potem, ko je zasedel prestol, je bil Si Hababa obveščen, da je odstavljen ter da ima zapustiti palačo. Si Hababa pa se ni dal ugnati kar tako v kozji rog. Prosil je za avdienco pri mlademu sultanu. Sultan mu ni ugodil. Ker Si Kababa kljub temu ni hotel oditi, je ukazal sultan suženjem, da naj ga vržejo iz pa-

lače z brahijalno silo. To so sužnji seveda z največjim veseljem tudi storili. Pri tem je prišlo med njimi in bivšim sultanovim favoritom do ljutega pretepa, ki je končal s tem, da je sfrčal Si Hababa na cesto, kjer je obležal nezavesten, ves krvav in s polomljenimi rebri.

Istega dne je razpustil novi sultan harem svojega očeta. Med 300 ženami prejšnjega sultana je vzbudila vesti, da morajo harem zapustiti, velikansko nejevoljo. Prišlo je do mučnih cšen. Ko pa so ženam sporočili, da dobe odpravnino, so se polagoma pomirile.

PREDNICA PRINCESINJE VIKTORIJE.

Reporter pariškega lista »Paris Matinale« je izvedel, da stanuje v Parizu ena od prejšnjih prijateljic svaka bivšega nemškega cesarja Viljema, Zubkova, ki se je poročila z dne s princesinjo Viktorijo, gospodična Odette Louis. Seveda jo je šel takoj intervjuvati. Gospodična Odette Louis stanuje v VI. nadstropju stare hiše skupno z eno svojih prijateljic.

Ko je reporter ob 12. opoldne potkal, je čul za vratni šepetanje in hihitanje. Končno so se vrata odprla in pred njim je stala ljubka mlada deklica v spalnem kostumu, čez katerega je ogrnila plašč. Z graciozno gesto ga je povabila, da naj stopi ter sedla na rob postelje. Ker je bila prehlajena, si je zavijala vrat skrbno v plašč, kar pa je ni oviralo, da ne bi kazala golih nog.

Pogovor se je sukal seveda okoli razdrte idile med gospodično Odette in Aleksandrom Zubkovom. Odette je sicer ogorčena, da jo je Zubkov zapustil, vendar pa je trdno prepričana, da se preje ali pozneje povrne k njej, čeprav je pripravljena na to, da jo bo pošteno oštel ter ji očital, da je storila vse, da bi njegovo poroko s princesinjo preprečila. »Hotela sem ga predvsem obvarovati nesreče. Sicer mi je pa obljudil, da me poroči in znala si bom svoje pravice izvajati. Milijeni njegove neveste mi ne imponirajo,« je dejala.

Odette je reporterju tudi povedala, kako veselo življenje sta živila z Aleksandrom. Ona, Aleksander in njena prijateljica so pisali skupno Aleksandrova ljubimska pisma princesinji v neki pariški nočni kavarni. »To sicer ni bilo posebno lepo,« je pripomnila, »in če bi bila princesinja moje starosti, bi tega ne bila storila, toda vsaj bi bila lahko moja stara mati in kljub temu je moja konkurentinja.« Odette je ponovoma prebrala, da se vrne Aleksander k njej. Boji se samo, da ima princesinja strunnega dečka, ki je visok 1 m 92, zaprtega; zakaj že dolgo ni prejela od njega nobenega pisma. Zato se namerava obrniti na cesarja, ki se bo zanjo gotovo zavzel. Tudi princesinji bo pisala...

Ilija Erenburg:

89

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(iz rusčine prevedel S. L.)

35.

O brezdomnosti in o domovitosti.

— Tovariša Zaharkeviča ni. Odpeljal se je v Donecki rajon.

Vrta so se zaprla. Jeanne je ostala sama na stopnicah. Kam naj se zdaj obrne? En sam stavek je slišala, pa je spoznala, da je brez doma in zaščite. Zaharkeviča ni več tukaj. Tisti dan je bilo res težko trezno računati, vendar je pa le preveč vratolomno odpeljati se v Moskvo brez denarja in zvez, peljati se prosto k tovarišu Zaharkeviču! Jeanne je šla po Devetinski prečni ulici. Moskva zdaj ni bila asketinja in junakinja onih let, o katerih je sanjal romantik Andrej proti jutru v hotelu na ulici Odesa v Parizu. Moskva je zdaj šumela, se zabavala in kipele. Ni ji bilo mar male Francozinje, ki sama ne ve, čemu je prišla. Če bi Jeanne prišla tako, kakor je sanjal Halibjev, kot zastopnica velike inozemske trdke, lakomne ruskega bogastva, bi jo seveda že na kolo-

dvoru sprejeli zastopniki komisarijata za zunanje zadeve in bi jo odvedli v hotel »Savoie«, kjer je vse, kakor v Evropi. Jeanne je bila pa samo uboga zmešanica brez doma in Moskvi, ki je imela zdaj čez glavo dovolj dela z nemško revolucijo, z razprodajo v »Gum-u«, z otvarjanjem »Empir-a«, ogromni Moskvi nje ni bilo mar. Prečna ulica, po kateri je Jeanne šla, ni bila preveč skromna. Iz pivnice je bilo slišati vkanje stare lajne. Lačne prostitutke so švigale mimo hiš ko mačke. Prodajalci kmečkega žganja ali kokaina so z očmi vrtali po mimoidoščih, trude se spoznati njihov okus in njihovo potrebo. Vsa ulica je bila polna gnusnega šepetanja. Rdečebrači nepman, od katerega so pri vsakem koraku pošumevali červonci, je šepetal dvema zvodnikoma, ki sta se klanjala okrog njega:

— Da mi ne bo več stara, ko devetnajst let in da bo gotovo prvič...

To je ponavljal mirno in malomarno, kakor je pred eno uro govoril lakaju restavracije »Ermitaž«:

— Je lahko najdražje, samo da bo zraven opaka iz polarne kokoške...

Nekje je vokal otrok. Mogoče že deklica, ujeta za ljubitelja nevsakdanjih užikov.

Jeanne je šla po prečni ulici in je vse to videla in poslušala. Vse ji je bilo že znano. In res! Devetinska prečna ulica bi prav lahko imela izhod na kak buljvar enajstega policijskega okrožja Pariza, namesto na Cveini buljvar. Jeanne je vse to že poznala.

Ni zastoj čutila takrat, da je to nekaj več, ko pa navadna ločitev. Ko si je skušala po uri predstaviti, kje je zdaj Andrej, jo je obšla težka slutnja. Nekaj se je moralo z njim zgoditi. Gotovo so ga aretirali. Ah, s kakim veseljem bi se vrnila nazaj, k njemu! Že v Berlinu jo je obšla ta želja, da je sklenila, da se takoj vrne v Pariz, če v dveh dneh ne dobi vizuma. Vizum je dobila. Pa bi se bila vseeno vrnila, da ji ni bil Andrej rekel, da bi ga v Toulonu samo motila. Jeanne mora biti močna. Odpravila je Andreju veselo pismo in odšla na kolodvor na Friedrichstrasse, kjer se ni zmotila v vlaku, ampak se je prav odpeljala proti Moskvi. Svoje srce je prisilila, da bi ne utripalo preveč silno. Srce je pa obupno tolkalo: njega bodo aretirali. Kako je srce nespametno —

navadno slovo mu prizadene tako smrtno bolečino. Saj ni mogoče, da bi se dva odrasla človeka zgubila.

V Toulonu je kolodvor, v Moskvi tudi. Vožnja traja pa samo štiri kratke dni. Srce pa se boji ene same besede, najtežje besede, ki je v slovarjih, besede »večno«.

Vse to pa je ona čutila tiho, sama zase in nihče ni niti slutil njenih bolečin. V ogabnem moskovskem uličnem prehodu se pa ni več vzdržala. Stopila je v neko vežo in zajokala. Ali ji je usoda res nalašč dala en dan skupaj z Andrejem, cvetje, bulonjski gozd, samo zato, da jo znova vrže v ulico Tibourmairya? O, Jeanne bo ostala tukaj večno! Tukaj, v tej-le veži, sama, brez doma in opore in ne bo nikdar več videla Andreja.

Neki veseli mladeniči so Jeanne-o vabili na dvorišče. Vabili so jo z galantnimi besedami in s pobotnimi rokami. Ženske so jih zmerjale. Ženske so bile dobro orgnaizirane in niso trpele v hiši nobene konkurentinje. Jeanne je pa stala in se ni ganila. Jokala je.

(Dalje prih.)

Kompletne potrebščine
za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike, kakor
tudi sukanec, svilo za šivanje v vseh barvah,
vezenino, čipke in razne porte kupite najce-
nejše pri

Josip Petelinc-u
Ljubljana, ob vodi blizu Prežernovega spomenika.
Na veliko! Na malo!

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41
Nastov brzojavkami »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje
in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalinah voz S. O. E. za ekspresno
poštijo.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana
nudi

naifinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon štev. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

TISKARNA »MERKUR«

GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 25.

TELEFON ŠTEV. 2552.

TELEFON ŠTEV. 2552.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Gospodična

vešča vseh pisarniških de-
la in službe. Gre tudi eden
do dva meseca brezplačno.
Cenjeno ponudbo prosim na
upravo lista pod »Mar-
ljivac«.

Koks - čebin

Woltova 1/II. - Telef. 2058

Kupi se

Planinski Vestnik št. 1,
XVIII. letnik 1912. —
Ponuditi v upravi lista.

Širite »Narodni
Dnevnik«.